

UVODNE NAPOMENE

Porodica je u mnogim pedagoškim teorijama percipirana kao značajan faktor u otkrivanju i podsticanju darovitosti. Istraživanjima su uvrđene već brojne varijable kao značajne za podsticanje darovitosti (socioekonomski status, profesionalni i obrazovni status roditelja, angažovanja roditelja u vaspitanju dece, podsticanje emocionalnog i socijalnog razvoja, pomoć i hrabrenje deteta u intelektualnom razvoju, razvoju stvaralaštva, potencijala za učenje, podsticanje interesovanja deteta, razvoj stvaralačkih sposobnosti...), ali su nalazi ovih istraživanja često kontraverzni, neuporedivi, sa slabom mogućnošću provere i sl., što, svakako, naglašava značaj bavljenja ovom temom.

Motiv za izbor tematike nalazi se i u činjenici da kada smo u pripremama zamolili akademika Jovana Đorđevića da nam pomogne u izboru teme za diskusiju na 14. okruglom stolu, on je pošao od sadržaja diskusija na prethodnim okruglim stolovima i zaključio da je ugao porodičnog vaspitanja i njegov značaj za podsticanje darovitosti najmanje dotican. Druga su se pitanja nametala svojim sistemskim predznakom ili sukobima nalaza istraživanja i sl., a ovo je, iako fundamentalno, zaobilaženo. Pokazalo se da se ovom pitanju inače u istraživanju poklanja manje pažnje, valjda zato što se mnogi stavovi i polazišta podrazumevaju.

U tekstovima koji su u ovom Zborniku nailazi se na široku lepezu pitanja koja su do sada nedovoljno fokusirana. Brojna su ih istraživanja sada dublje sagledala i otvorila nova pitanja. Neka od njih, utisak je, otvaraju nova poglavlja porodične pedagogije, oblasti kojoj se, kao što je i na ovom skupu potvrđeno, ne poklanja pažnja koja joj iz položaja proističe.

Raznovrsnost uglova posmatranja u ovom Zborniku pomaže da se tematika darovitosti ne zatvori samo u pedagoške okvire čime bi se skućili njeni dometi proučavanja. Tako se, naglašavanjem potreba za konstruisanjem novog misaonog prostora i diskursa koji bi bio usmeren na celinu i kvalitet procesa relacijskog povezivanja svih

komponenti psihosocijalne mreže darovitog deteta kroz porodični i sistemski konstruktivistički okvir, bolje sagledavaju perspektive sveta iskustava darovitih u kreiranju ciljeva i očekivanja, odnosno uspešnosti.

U ovom smislu, ima radova koji skiciraju novu definiciju uspešnosti koja naglašava važnost kontinuiteta povezanosti izvorne snage detetove darovitosti sa sistemom učenja i poučavanja na način koji dete osnažuje u istrajavanju i traganju za «svojim putem» izražavanje i osveščivanje vlastitih kompetencija. Ovome doprinose i radovi koji nastoje da proniknu u stvarnu vezu između kreativnosti darovitih i njihove inteligencije, kao i razmatranja darovitosti u kontekstu čovekove ontološke mogućnosti da ostvaruje svoje mesto u svetu kroz stvaralačko učešće u njemu. Poseban ugao je značaj ranog podsticanja darovitosti u porodici.

Zbornik je strukturisan kao jedna celina, a radovi su dati po abecednom redu, jer se imao utisak da se tako najmanje narušava celina koja ima svoju strukturu koju bi svako deljenje na celine remetilo bez stvarne svrhe. U priložima se daju radovi koji nisu direktno vezani za temu, ali dotiču nova pitanja u kontekstu visokog obrazovanja ili kontroverzna pedagoška gledanja. S nadom da će složeni fenomen porodičnog vaspitanja, dotican u raspravama u ovom Zborniku, i druge pokretati na razmišljanja i da će voditi ka daljem preispitivanju dosadašnjih teorijskih postavki, prepuštamo ih sudu pedagoške javnosti.

Vršac

Uredništvo